

KONTROLE PODATKOWE I CELNO-SKARBOWE W FIRMACH

1. Reguły prowadzenia kontroli podatkowej w firmie	str. 1	7. Zmiana siedziby w toku kontroli podatkowej	str. 3
2. Pełnomocnik kontrolowanego przedsiębiorcy	str. 2	8. Kontrola podatkowa po zamknięciu firmy	str. 3
3. Korekta deklaracji w trakcie kontroli podatkowej	str. 2	9. Przesłanki (nie)wszczęcia pokontrolnego postępowania podatkowego	str. 3
4. Termin zgłoszenia zastrzeżeń pokontrolnych	str. 2	10. Zakaz powtórnej kontroli	str. 3
5. Odpowiedź na uwagi kontrolowanego	str. 2	11. Zasady prowadzenia kontroli celno-skarbowych	str. 4
6. Okres przechowywania protokołów kontroli	str. 2		

1. Reguły prowadzenia kontroli podatkowej w firmie

Zapowiedź kontroli

Każdy przedsiębiorca – bez względu na formę i rodzaj prowadzonego biznesu – musi liczyć się ze strony urzędu skarbowego z kontrolą rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatków.

Kontrolujący, z wyjątkiem przypadków wskazanych w art. 282c Ordynacji podatkowej, uprzedzają o swojej wizycie poprzez doręczenie zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej. Kontrola podatkowa może rozpocząć się nie wcześniej niż po upływie 7 dni i nie później niż przed upływem 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia. Dopuszczalne jest przystąpienie do działań kontrolnych przed upływem tygodnia od doręczenia zawiadomienia. Wymaga to jednak zgody lub wniosku podatnika. Doręczenie podatnikowi zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej nie obliuguje urzędu skarbowego do jej przeprowadzenia. Kontrola podatkowa, która nie zostanie wszczęta w ciągu 30 dni od dnia doręczenia podatnikowi zawiadomienia, może być podjęta w późniejszym czasie, pod warunkiem, że zostanie dokonane ponowne zawiadomienie.

Wszczęcie kontroli podatkowej następuje przez doręczenie podatnikowi upoważnienia do jej przeprowadzenia oraz okazanie przez kontrolujących legitymacji służbowych. Jeżeli kontrolowanym jest osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, czynności te wykonuje się wobec członka zarządu, wspólnika albo innej osoby uprawnionej do reprezentowania lub prowadzenia spraw kontrolowanego. W przypadku gdy kontrola podatkowa dotyczy zakładu podmiotu zagranicznego, upoważnienie doręcza się oraz okazuje legitymacje służbowe osobie

faktycznie kierującej, nadzorującej lub reprezentującej działalność prowadzoną na terytorium Polski.

Zakres działania

Kontrolujący mogą domagać się od podatnika złożenia wyjaśnień, przesłuchać świadków czy zasięgać opinii biegłych, ale przede wszystkim sprawdzają akta, księgi i dokumenty związane z przedmiotem kontroli podatkowej wskazanym w upoważnieniu do jej przeprowadzenia. Mogą przy tym zażądać przedstawienia tłumaczenia na język polski dokumentacji sporządzonej w języku obcym. Podatnik ma obowiązek wykonać przekłady na własny koszt.

Przedsiębiorca, prowadzący księgi podatkowe przy użyciu programów komputerowych, powinien liczyć się z żądaniem przekazania wyciągu z ksiąg oraz dowodów księgowych w postaci Jednolitego Pliku Kontrolnego (JPK). Obowiązek udostępnienia danych w takiej formie dotyczy ksiąg podatkowych i dowodów księgowych odnoszących się do okresów począwszy od dnia wejścia w życie przepisów wprowadzających to rozwiązanie, tj. w przypadku dużych podmiotów – od 1 lipca 2016 r., a w przypadku mikro-, małych i średnich przedsiębiorców – od 1 lipca 2018 r. Struktury JPK obejmują obecnie: księgi rachunkowe, wyciągi bankowe, magazyn, ewidencje zakupu i sprzedaży VAT, faktury VAT, podatkową księgę przychodów i rozchodów, ewidencję przychodów. Dane należy przekazać za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub na informatycznych nośnikach danych.

Urząd skarbowy może przeprowadzić w związku z kontrolą podatkową kontrole krzyżowe u bezpośrednich kontrahentów sprawdzanego podatnika, a także u innych podmiotów biorących udział w obrocie towarami lub usługami. Kontrolujący mogą

objąć takimi działaniami podmioty prowadzące działalność gospodarczą, które uczestniczą w dostawie tego samego towaru lub świadczeniu tej samej usługi, będące zarówno dostawcami, jak i nabywcami biorącymi udział pośrednio lub bezpośrednio w dostawie towaru lub świadczeniu usługi. Przedmiotem weryfikacji są wyłącznie dokumenty związane z tą dostawą towaru lub świadczeniem usługi.

Miejsce kontroli

Czynności kontrolne są wykonywane zasadniczo w siedzibie przedsiębiorcy lub miejscu związanym z jego działalnością. Działania te mogą odbywać się w mieszkaniu, jeżeli podatnik prowadzi w nim działalność.

Przedsiębiorca powinien w miarę możliwości udostępnić kontrolującym samodzielne pomieszczenie i miejsce do przechowywania dokumentów. Nie zawsze jednak udaje się spełnić te wymogi. Jeżeli podatnik nie zapewnia warunków umożliwiających badanie akt, ksiąg i innych dokumentów, urzędnicy mogą zażądać ich wydania. Dokumentacja jest odbierana, za pokwitowaniem, na czas trwania kontroli.

Dozwolone jest przeprowadzenie kontroli podatkowej w miejscu przechowywania ksiąg podatkowych innym niż siedziba przedsiębiorcy lub miejsce wykonywania działalności, np. w biurze rachunkowym, które zajmuje się sprawami rachunkowo-podatkowymi przedsiębiorcy, w tym prowadzi i przechowuje księgi podatkowe. Wymaga to zgody lub wniosku kontrolowanego.

Kontrola lub poszczególne czynności kontrolne mogą być za zgodą kontrolowanego przeprowadzane również w siedzibie organu podatkowego, jeżeli może to usprawnić kontrolę.

Elementy zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej

- 1) nazwa i adres organu podatkowego
- 2) data i miejsce wystawienia zawiadomienia
- 3) dane identyfikacyjne i adres kontrolowanego
- 4) wskazanie zakresu kontroli z podaniem rodzaju sprawdzanego podatku i okresu objętego weryfikacją
- 5) pouczenie o prawie złożenia korekty deklaracji
- 6) podpis osoby upoważnionej do zawiadomienia, a jeżeli zawiadomienie zostało wydane w formie dokumentu elektronicznego – kwalifikowany podpis elektroniczny albo podpis potwierdzony profilem zaufanym ePUAP

Przesłanki wszczęcia niezapowiedzianej kontroli podatkowej

Przesłanki przedmiotowe

- » kontrola dotyczy zasadności zwrotu różnicy podatku lub zwrotu podatku naliczonego w rozumieniu przepisów o VAT
- » kontrola ma być wszczęta na żądanie organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe
- » kontrola dotyczy opodatkowania przychodów nieznajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach lub pochodzących ze źródeł nieujawnionych
- » kontrola dotyczy niezgłoszonej do opodatkowania działalności gospodarczej
- » kontrola ma być podjęta w oparciu o informacje uzyskane na podstawie przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu
- » kontrola zostaje wszczęta w trybie pilnym („na legitymację” – gdy czynności kontrolne są niezbędne dla przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego lub zabezpieczenia dowodów ich popełnienia)
- » kontrola ma charakter doraźny i dotyczy ewidencjonowania obrotu za pomocą kasy rejestrującej, użytkowania kasy rejestrującej lub sporządzania spisu z natury
- » kontrola dotyczy podatku od wydobycia niektórych kopalin
- » kontrola ma charakter doraźny i dotyczy sprawdzenia zachowania warunków zawieszenia działalności gospodarczej

Przesłanki podmiotowe

- » organ podatkowy posiada informacje, że kontrolowany został prawomocnie skazany w Polsce za popełnienie przestępstwa skarbowego, przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu, przestępstwa z ustawy o rachunkowości lub wykroczenia polegającego na utrudnianiu kontroli (w przypadku osoby prawnej ten warunek odnosi się do każdego członka zarządu lub osoby zarządzającej, a w przypadku spółek niemających osobowości prawnej – do każdego wspólnika)
- » organ podatkowy ma informacje, że kontrolowany jest zobowiązany w postępowaniu egzekucyjnym w administracji
- » organ podatkowy posiada informacje, że kontrolowany nie ma miejsca zamieszkania lub adresu siedziby albo doręczanie pism na podane adresy było bezskuteczne lub utrudnione

2. Pełnomocnik kontrolowanego przedsiębiorcy

Otrzymałem z urzędu skarbowego zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej w zakresie VAT. Czy mogę upoważnić księgową do reprezentowania mnie w trakcie tej kontroli podatkowej, czy muszę osobiście brać udział w czynnościach kontrolnych?

Podatnik, który nie chce osobiście brać udziału w kontroli podatkowej prowadzonej przez urząd skarbowy, może działać przez pełnomocnika – chyba że charakter czynności wymaga jego osobistego uczestnictwa. Wynika to z art. 138a § 1 w zw. z art. 292 Ordynacji podatkowej.

Pełnomocnikiem w sprawach podatkowych może być osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych.

Wyróżnia się pełnomocnictwo szczególne oraz ogólne. Pełnomocnictwo szczególne uprawnia do reprezentowania mocodawcy we wskazanej sprawie podatkowej lub innej należącej do właściwości organu podatkowego. Pełnomocnictwo ogólne upoważnia do działania we wszystkich sprawach należących do właściwości organów podatkowych. Pełnomocnikiem może być praktycznie dowolna osoba fizyczna, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych, czyli pełnoletnia i nieubezwłasnowolniona. W omawianym przypadku podatnik może więc udzielić księgowej pełnomocnictwa szczególnego – uprawniającego do reprezentowania go wyłącznie w toku kontroli podatkowej przeprowadzanej przez urząd skarbowy w zakresie VAT, lub pełnomocnictwa ogólnego – zezwalającego na działanie nie tylko w ramach wspomnianej kontroli, ale także we wszystkich innych sprawach podatkowych.

Pełnomocnictwo ogólne składa się zasadniczo w postaci dokumentu elektronicznego (według wzoru PPO-1) przez Portal Podatkowy, po uprzednim założeniu na nim indywidualnego konta. Formularz papierowy stosuje się wyłącznie

w przypadku wystąpienia problemów technicznych, np. w funkcjonowaniu Portalu Podatkowego, uniemożliwiających przesłanie zgłoszenia przez internet. Pisemne pełnomocnictwo ogólne przekazuje się Naczelnikowi Urzędu Skarbowego w Wieluniu.

Informacje o ustanowieniu, zmianie, odwołaniu lub wypowiedzeniu pełnomocnictw ogólnych gromadzone są w Centralnym Rejestrze Pełnomocnictw Ogólnych. Organy podatkowe mają dostęp do tej bazy i w każdej chwili mogą sprawdzić umocowanie danej osoby do działania w imieniu podatnika (płatnika). Pełnomocnictwo ogólne honorowane jest więc przez organy podatkowe w całym kraju bez konieczności przedkładania go w każdej sprawie. Organ podatkowy może jednak w razie potrzeby dołączyć do akt sprawy wydruk pełnomocnictwa ogólnego lub zawiadomienia o jego zmianie, odwołaniu lub wypowiedzeniu. Zgodność wydruku z dokumentem elektronicznym potwierdza, w formie adnotacji, pracownik urzędu obsługującego organ podatkowy lub funkcjonariusz, który dokonał wydruku.

Pełnomocnictwo szczególne może być udzielone na piśmie, w formie dokumentu elektronicznego lub zgłoszone ustnie do protokołu. Pełnomocnictwo pisemne – oryginał lub notarialnie poświadczony odpis – składa się do akt danej sprawy (na formularzu PPS-1). Pełnomocnik może również okazać oryginał lub notarialnie poświadczony odpis w celu sporządzenia przez organ podatkowy urzędowego odpisu i dołączenia do akt sprawy. Ustanowienie pełnomocnictwa szczególnego wywiera skutek od dnia zawiadomienia organu podatkowego.

3. Korekta deklaracji w trakcie kontroli podatkowej

Popeliłem błąd w wyliczeniach w PIT-36 za 2015 r. Czy mogę złożyć korektę tego zeznania w trakcie kontroli podatkowej prowadzonej u mnie przez urząd skarbowy w zakresie VAT za poszczególne miesiące 2015 r.?

TAK. Celem kontroli podatkowej prowadzonej przez urząd skarbowy jest sprawdzenie, czy i jak podatnik wywiązuje się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego.

W czasie kontroli podatkowej – w zakresie nią objętym – uprawnienie do skorygowania deklaracji ulega zawieszeniu. Korekta złożona wbrew temu zakazowi nie wywołuje skutków prawnych. Organ podatkowy ma obowiązek zawiadomić pisemnie składającego korektę o jej bezskuteczności. Przewiduje to art. 81b § 1 pkt 1 i § 2 Ordynacji podatkowej. Podatnik, u którego urząd skarbowy prowadzi kontrolę podatkową, nie może więc złożyć skutecznej korekty deklaracji dotyczącej zobowiązania podatkowego za sprawdzany okres rozliczeniowy. Nie ma natomiast przeszkód, aby poprawić inne rozliczenia – nieob-

jęte weryfikacją. Zakres kontroli podatkowej musi być wskazany w upoważnieniu do jej przeprowadzenia. Wynika to z art. 283 § 2 pkt 5 Ordynacji podatkowej.

Kontrola podatkowa, o której mowa w pytaniu, dotyczy VAT za poszczególne miesiące 2015 r. Korekta deklaracji za sprawdzane okresy rozliczeniowe, złożona w trakcie tej kontroli podatkowej, nie wywołałaby skutków prawnych. Rozliczenie podatku dochodowego od osób fizycznych nie podlega natomiast weryfikacji. Podatnik może w czasie trwania kontroli podatkowej obejmującej VAT za poszczególne miesiące 2015 r. złożyć korektę PIT-36 za 2015 r. Korekty należy dokonać poprzez złożenie – w formie papierowej lub elektronicznej – zeznania korygującego (wraz z wymaganymi załącznikami).

4. Termin zgłoszenia zastrzeżeń pokontrolnych

Miałem w swojej firmie kontrolę podatkową z urzędu skarbowego w zakresie podatku dochodowego. Protokół kontroli otrzymałem 19 czerwca 2017 r. Mam dwa tygodnie na zgłoszenie zastrzeżeń. Kiedy upływa termin ich wniesienia?

Kontrola podatkowa urzędu skarbowego kończy się protokołem. Zawiera on m.in. opis dokonanych ustaleń faktycznych, dokumentację dotyczącą przeprowadzonych dowodów, ocenę prawną sprawy.

Kontrolowany podatnik, który nie zgadza się z ustaleniami protokołu, może przedstawić zastrzeżenia lub wyjaśnienia, wskazując równocześnie stosowne wnioski dowodowe. Stanowi o tym art. 291 § 1 Ordynacji podatkowej. Zastrzeżenia lub wyjaśnienia należy zgłosić w ciągu 14 dni od dnia doręczenia protokołu. Termin ten zaczyna biec dnia następującego po dniu

doręczenia protokołu – niezależnie od tego, czy jest to dzień roboczy, sobota, niedziela czy święto. Upływa ostatniego z wyznaczonej liczby dni o północy. Uwzględnia się dni robocze i wolne od pracy. Jeżeli jednak ostatni dzień tak ustalonego terminu wypada w sobotę,

niedzielę lub święto będące dniem ustawowo wolnym od pracy, przesuwa się on na następny dzień po dniu lub dniach wolnych. Zastrzeżenia lub wyjaśnienia można więc w takim przypadku złożyć jeszcze pierwszego dnia po przerwie weekendowej lub świątecznej.

Przykład

Protokół kontroli przeprowadzonej przez urząd skarbowy został doręczony podatnikowi 19 czerwca 2017 r. Podatnik chce zgłosić do niego swoje zastrzeżenia i wyjaśnienia. Termin ich wniesienia, czyli 14 dni od dnia doręczenia protokołu kontroli, zaczął biec 20 czerwca 2017 r. i upłynie 3 lipca 2017 r.

5. Odpowiedź na uwagi kontrolowanego

Kontrola podatkowa przeprowadzona u mnie przez urząd skarbowy zakończyła się protokołem, do którego wniosłem zastrzeżenia. Pismo otrzymane z urzędu skarbowego w odpowiedzi na te zastrzeżenia zawiera krótkie streszczenie faktów oraz informację o nieuwzględnieniu zgłoszonych zarzutów. Urząd skarbowy odmówił uznania przedstawionego przeze mnie dowodu. Czy można odpowiedzieć na to pismo?

Kontrolowany podatnik, który nie zgadza się z ustaleniami protokołu kontroli, może przedstawić swoje zastrzeżenia lub wyjaśnienia w ciągu 14 dni od dnia doręczenia protokołu. Jeżeli podatnik ich nie wniesie w terminie, przyjmuje się, że nie kwestionuje ustaleń kontrolnych.

Kontrolujący jest zobowiązany rozpatrzyć wniesione zastrzeżenia oraz zawiadomić podatnika o sposobie ich załatwienia, wskazując w szczególności te nieuwzględnione, i podając uzasadnienie faktyczne i prawne. Ma

na to 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń.

Rozpatrzenie zgłoszonych uwag i zawiadomienie podatnika o sposobie ich załatwienia ma miejsce już po zakończeniu kontroli podatkowej. Są to czynności pokontrolne. Odpowiedź kontrolującego na zastrzeżenia do protokołu nie przybiera formy postanowienia lub decyzji – to zawiadomienie. Ma ono charakter informacyjny. Zawiadomienia nie można w żaden sposób zakwestionować. Nie przysługuje na nie odwołanie, zażalenie czy skarga do sądu administracyjnego.

W sytuacji gdy kontrolujący nie uwzględni zastrzeżeń wniesionych do protokołu, a podatnik nie usunie wszystkich nieprawidłowości ujawnionych w trakcie kontroli podatkowej poprzez złożenie lub skorygowanie deklaracji, należy liczyć się z wszczęciem pokontrolnego postępowania podatkowego. Dokumenty zgromadzone w trakcie kontroli podatkowej stanowią dowody w postępowaniu podatkowym. Są oceniane z uwzględnieniem innych zebranych materiałów.

6. Okres przechowywania protokołów kontroli

Urząd skarbowy przeprowadził u mnie kontrolę w zakresie prawidłowości rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych za 2014 r. Czy muszę przechowywać protokół dokumentujący przebieg tej kontroli? Jeżeli tak, to jak długo?

Kontrola podatkowa przeprowadzona przez urząd skarbowy kończy się protokołem. Dokument ten odzwierciedla przebieg kontroli. Sporządzany jest w dwóch egzemplarzach. Kontrolowany otrzymuje jeden z nich, z tym że z wyłączeniem załączonych do protokołu kontroli fotokopii, odpisów i wydruków z akt, ksiąg oraz innych dokumentów udostępnionych przez kontrolowanego, które kontrolujący mu zwrócił, czyniąc o tym wzmiankę w protokole.

Wymóg archiwizacji przez przedsiębiorcę dokumentacji dotyczącej przeprowadzonych u niego kontroli wynika z art. 81 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Obowiązkiem przechowywania są objęte: książka kontroli, upoważnienia oraz protokoły. Przedsiębiorca powinien trzymać te dokumenty w swojej siedzibie.

Termin przechowywania protokołów kontroli nie został ustawowo określony. Przyjmuje się, że protokoły dokumentujące przebieg kontroli podatkowych należy trzymać do czasu upływu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego, którego dotyczą. Stosuje się więc termin wyznaczający okres archiwizacji dokumentów związanych z rozliczeniami podatkowymi: ksiąg, ewidencji, faktur, rachunków itp.

Zobowiązanie podatkowe przedawnia się po 5 latach, licząc od końca roku kalendarzowego, w któ-

rym upłynął termin płatności podatku. Termin ten może się wydłużyć, jeżeli jego bieg nie rozpoczął się, np. w związku z rozłożeniem spłaty podatku na raty, będzie zawieszony, np. po wniesieniu sprawy do sądu administracyjnego, lub zostanie przerwany, np. w wyniku wszczęcia przez urząd skarbowy egzekucji i zastosowania środka egzekucyjnego. Zdarzenia powodujące takie modyfikacje zostały wskazane w art. 70 § 2–8 oraz art. 70a Ordynacji podatkowej. Okres archiwizacji wydłuża się także, zdaniem organów podatkowych, w przypadku dokumentów dotyczących roku zamkniętego stratą, którą podatnik odlicza w następnych latach podatkowych. Podatnik musi zachować dokumenty za rok zamknięty stratą do czasu upływu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego

za rok, w którym strata została po raz ostatni odliczona. Poszczególne dokumenty mogą być przy tym wykorzystywane przy sporządzaniu rozliczeń różnych podatków, których terminy przedawnienia nie pokrywają się, np. VAT i PIT. Okres ich archiwizacji wyznacza wówczas najdłuższy termin przedawnienia.

Protokół kontroli dotyczącej prawidłowości rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych za 2014 r. należy przechowywać przynajmniej do 31 grudnia 2020 r. (termin płatności podatku upłynął 30 kwietnia 2015 r.). Okres archiwizacji będzie dłuższy w przypadku wystąpienia okoliczności wpływających na termin przedawnienia zobowiązania podatkowego.

Elementy protokołu kontroli

- 1) wskazanie kontrolowanego
- 2) wskazanie osób kontrolujących
- 3) określenie przedmiotu i zakresu kontroli
- 4) określenie miejsca i czasu przeprowadzenia kontroli
- 5) opis dokonanych ustaleń faktycznych
- 6) dokumentacja dotycząca przeprowadzonych dowodów
- 7) ocena prawna sprawy będącej przedmiotem kontroli
- 8) pouczenie o prawie złożenia zastrzeżeń lub wyjaśnień oraz prawie złożenia korekty deklaracji
- 9) pouczenie o obowiązku zawiadomienia organu podatkowego przez kontrolowanego o każdej zmianie swojego adresu dokonanej w ciągu 6 miesięcy od dnia zakończenia kontroli podatkowej, jeżeli w toku kontroli podatkowej ujawniono nieprawidłowości, oraz skutkach niedopełnienia tego obowiązku

7. Zmiana siedziby w toku kontroli podatkowej

Urząd skarbowy wszczął w naszej spółce z o.o. kontrolę podatkową w zakresie VAT za 2016 r. W jej trakcie nastąpiła zmiana siedziby firmy (znajduje się ona obecnie w innym województwie). Czy dotychczasowy urząd skarbowy będzie kontynuował kontrolę podatkową, czy przejmie ją urząd skarbowy, w którym obecnie się rozliczamy?

Urząd skarbowy właściwy miejscowo dla podatnika niebędącego osobą fizyczną ustala się zasadniczo według adresu siedziby. Ustawy podatkowe mogą przewidywać w tym zakresie odmiennie rozwiązania. Stanowi tak art. 17 § 1 Ordynacji podatkowej.

Zasadą jest, że jeżeli po zakończeniu roku podatkowego lub innego okresu rozliczeniowego nastąpi zdarzenie powodujące zmianę właściwości miejscowej organu podatkowego, np. zmiana siedziby podatnika, organem podatkowym właściwym miejscowo w sprawach dotyczących poprzednich lat lub innych okresów rozliczeniowych jest organ właściwy po zaistnieniu tego zdarzenia. Zastrzeżenie się jednak, że nie dotyczy to przypadków, kiedy zdarzenie powodujące zmianę właściwości organu podatkowego ma miejsce w trakcie kontroli lub postępowania podatkowego. Organy podatkowe właściwe w dniu wszczęcia kontroli lub postępowania podat-

kowego do określenia albo ustalenia wysokości zobowiązania podatkowego pozostają właściwe we wszystkich sprawach związanych z zobowiązaniem podatkowym, które jest przedmiotem kontroli lub postępowania. Jeżeli zdarzenie powodujące zmianę organu podatkowego nastąpi po kontroli podatkowej, sprawę będącą przedmiotem weryfikacji w dalszym ciągu prowadzi organ właściwy w dniu wszczęcia kontroli. Wynika to z art. 18b § 1 i 2 Or-

dynacji podatkowej. Opisane regulacje pozwalają na załatwienie przez ten sam organ podatkowy wszystkich spraw dotyczących danego zobowiązania podatkowego.

Kontrolę podatkową prowadzi w omawianym przypadku w obec firmy, która zmieniła adres siedziby i urząd skarbowy, będzie kontynuował dotychczasowy (stary) urząd skarbowy. Nie przejmie jej nowy urząd skarbowy (właściwy po zmianie siedziby).

Zasadę kontynuacji kontroli lub postępowania podatkowego (art. 18b § 1 i 2 Ordynacji podatkowej) stosuje się odpowiednio:

- w razie następstwa prawnego powodującego zmianę właściwości organu podatkowego,
- w sprawach dotyczących: określenia wysokości zwrotu podatku lub nadwyżki podatku naliczonego nad należnym do odliczenia w następnych okresach rozliczeniowych (art. 21 § 3a Ordynacji podatkowej), określenia straty poniesionej przez podatnika (art. 24 Ordynacji podatkowej), odpowiedzialności płatnika lub inkasenta (art. 30 Ordynacji podatkowej),
- w sprawach orzekania o odpowiedzialności osób trzecich.

8. Kontrola podatkowa po zamknięciu firmy

Prowadziłem jednoosobową działalność gospodarczą. Firmę otworzyłem w marcu 2016 r., a zamknąłem w grudniu 2016 r. PIT opłacałem na zasadach ogólnych, a VAT miesięcznie. Czy urząd skarbowy może kontrolować rozliczenia podatkowe zlikwidowanej firmy?

TAK. Celem kontroli podatkowej jest sprawdzenie, czy i jak podatnik wywiązuje się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego. Urząd skarbowy może sprawdzać prawidłowość rozliczeń podatkowych przedsiębiorcy po zakończeniu przez niego prowadzenia działalności gospodarczej – do czasu upływu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego mającego być przedmiotem weryfikacji.

Zobowiązanie podatkowe przedawnia się zasadniczo po 5 latach, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin

płatności podatku. Podatek VAT za poszczególne miesiące od marca do listopada 2016 r., którego termin płatności przypadał w 2016 r., przedawni się z dniem 31 grudnia 2021 r., a VAT za grudzień 2016 r. – z dniem 31 grudnia 2022 r. PIT za 2016 r., którego termin płatności upłynął 2 maja 2017 r., przedawni się z dniem 31 grudnia 2022 r. Termin przedawnienia może się wydłużyć, jeżeli jego bieg nie rozpoczął się, będzie zawieszony, lub zostanie przerwany, w przypadkach wskazanych w art. 70 § 2–8 i art. 70a Ordynacji podatkowej.

Kontrola podatkowa kończy się w dniu doręczenia kontrolowanemu protokołu kontroli.

Zamknięcie firmy nie zwalnia z obowiązku archiwizacji dokumentów związanych z rozliczeniami podatkowymi dotyczącymi okresu prowadzenia działalności gospodarczej. Były przedsiębiorca musi przechowywać dokumentację do czasu upływu okresu przedawnienia zobowiązania podatkowego, którego ona dotyczy, chyba że ustawy podatkowe stanowią inaczej.

9. Przesłanki (nie)wszczęcia pokontrolnego postępowania podatkowego

Wymiar podatku

Postępowanie podatkowe w sprawie, która była przedmiotem kontroli, jest wszczynane wtedy, gdy kontrola wykaże nieprawidłowości co do wywiązywania się przez podatnika z obowiązków wynikających z przepisów podatkowych, a uchybienia te nie zostaną w całości usunięte poprzez złożenie deklaracji lub korekt deklaracji.

Nie ma wymogu uwzględnienia wszystkich uwag kontrolujących (zawartych w protokole kontroli). Poprawki mogą obejmować jedynie część stwierdzonych przez nich uchybień. Deklaracje i korekty rozliczeń są skuteczne bez względu na to, czy i w jakim zakresie usuwają odnotowane nieprawidłowości, z tym że w przypadku niewyeliminowania wszystkich błędów trzeba liczyć się z wszczęciem postępowania podatkowego.

Termin dla urzędu

Na rozpoczęcie pokontrolnego postępowania podatkowego urząd skarbowy ma 6 miesięcy od zakończenia kontroli. Termin wszczęcia pokontrolnego postępowania podatkowego ma charakter

przedawniający, a nie instrukcyjny. Oznacza to, że po jego upływie niedozwolone jest przystąpienie do postępowania podatkowego, nawet jeżeli podatnik nie usunął uchybień stwierdzonych w toku kontroli.

Od opisanej zasady są dwa wyjątki. Postępowanie podatkowe może być wszczęte po upływie 6 miesięcy od zakończenia kontroli, jeżeli podatnik dokona ponownej korekty deklaracji, w której nie zostaną uwzględnione nieprawidłowości ujawnione w trakcie kontroli. Urząd skarbowy nie jest związany półrocznym terminem także wtedy, gdy od organów podatkowych lub innych organów otrzyma informacje uzasadniające przeprowadzenie postępowania podatkowego.

Po kontroli VAT

Przepisy obowiązujące od 1 stycznia 2017 r. nie zawsze pozwalają na wszczęcie pokontrolnego postępowania podatkowego w przypadku wykrycia stosowania błędnej stawki VAT.

Urząd skarbowy nie może wszcząć pokontrolnego postępowania

podatkowego, jeżeli skutek objęcia danego okresu rozliczeniowego powtórnią kontrolą stwierdzono w jej trakcie wyłącznie nieprawidłowości w zakresie stosowania w odniesieniu do określonego towaru lub usługi stawki VAT innej niż stawka podstawowa, które nie zostały ujawnione w czasie poprzedniej kontroli (wyjątki w ramce). Brak uwag co do prawidłowości stosowania stawki VAT w toku wcześniejszej weryfikacji musi być potwierdzony w protokole uprzednio przeprowadzonej kontroli. Regulacje te mają chronić podatników przed negatywnymi konsekwencjami zmiany stanowiska urzędników. Zdarzało się bowiem, że w czasie pierwotnie przeprowadzanych kontroli organy podatkowe nie miały zastrzeżeń do stosowania obniżonej stawki VAT, ale po zmianie sposobu interpretowania przez nie przepisów o opodatkowaniu określonych towarów lub usług wszczynały za sprawdzone okresy powtórne kontrole i zarzucały podatnikom stosowanie niewłaściwej stawki VAT.

Zakaz podjęcia w omawianym przypadku pokontrolnego postę-

10. Zakaz powtórnej kontroli

Zakończyła się w naszej firmie kontrola podatkowa urzędu skarbowego dotycząca VAT. Sprawdzane rozliczenia zostały skorygowane zgodnie ze wskazaniami zawartymi w protokole kontroli. Czy możemy mieć w tym samym zakresie ponowną kontrolę podatkową?

Urzędowi skarbowemu nie wolno podjąć kontroli podatkowej w przypadku, gdy ma ona dotyczyć przedmiotu kontroli objętego uprzednio zakończoną kontrolą. Zakaz przeprowadzenia przez ten sam organ ponownej kontroli w tym samym zakresie wynika z art. 83b ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Wprowadzono jednak od niego wiele wyjątków (więcej w ramce).

Złamanie zakazu wszczęcia kolejnej kontroli w tej samej sprawie nie można zakwestionować poprzez wniesienie sprzeciwu

(o którym mowa w art. 84c ustawy o swobodzie działalności gospodarczej). Minister Rozwoju i Finansów, odpowiadając na interpelację poselską nr 11027/2017, stwierdził jednak, że wystarczającą ochronę stanowi zakaz wykorzystania dowodów zgromadzonych w trakcie ponownie przeprowadzonej kontroli we wszczętym po jej zakończeniu postępowaniu podatkowym. Pozyskano je bezprawnie. Dowodem może być natomiast wszystko, co przyczyni się do wyjaśnienia sprawy, o ile nie jest sprzeczne z prawem.

Zakaz wszczęcia ponownej kontroli w tej samej sprawie nie obowiązuje, gdy:

- kontrola ma dotyczyć okresu nieobjętego uprzednią kontrolą,
- ponowna kontrola ma na celu przeciwdziałanie zagrożeniu życia lub zdrowia,
- ponowna kontrola jest niezbędna do przeprowadzenia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności, stwierdzenia wygaśnięcia, uchylenia lub zmiany decyzji ostatecznej lub wznowienia postępowania w sprawie zakończonej decyzją ostateczną,
- ponowna kontrola jest niezbędna do przeprowadzenia postępowania w związku z uchYLENIEM lub stwierdzeniem nieważności decyzji przez sąd administracyjny,
- ponowna kontrola jest niezbędna do przeprowadzenia postępowania w celu sprawdzenia wykonania zaleceń pokontrolnych organu lub wykonania decyzji lub postanowień nakazujących usunięcie naruszeń prawa, w związku z przeprowadzoną kontrolą,
- ponowna kontrola jest niezbędna do przeprowadzenia postępowania związanego ze złożeniem korekty rozliczenia objętego uprzednio zakończoną kontrolą,
- organ kontroli poweźmie uzasadnione podejrzenie, że uprzednio zakończona kontrola została przeprowadzona z naruszeniem prawa mającym wpływ na wynik kontroli lub dowody, na podstawie których ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, okazały się fałszywe lub protokół kontroli został sporządzony w wyniku przestępstwa,
- po sporządzeniu protokołu kontroli z poprzedniej kontroli wyszły na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody nieznanne organowi kontroli w chwili przeprowadzenia kontroli, w tym wskazujące na wystąpienie nadużycia prawa, o którym mowa w art. 5 ust. 5 ustawy o VAT,
- przedsiębiorca prowadzi działalność w zakresie objętym nadzorem, o którym mowa w art. 1 ust. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 196 ze zm.).

powania podatkowego stosuje się odpowiednio do okresów rozliczeniowych innych niż okres objęty powtórnią kontrolą, ale nie dłużej niż do dnia opublikowania ogólnej interpretacji przepisów podatkowych lub zamieszczenia na stronie internetowej resortu finansów objaśnień podatkowych, z uwzględnieniem których można dokonać innej oceny prawnej spra-

wy, niż przedstawiona w protokole poprzedniej kontroli. Nie dotyczy to okresów rozliczeniowych następujących po okresie, w którym w ramach ponownej kontroli stwierdzono, że poprzednie ustalenie prawidłowości stosowania stawki VAT w odniesieniu do danego towaru lub usługi potwierdzonej w protokole kontroli było nieprawidłowe.

Postępowanie podatkowe może być wszczęte po powtórnej kontroli obejmującej stosowanie stawki VAT, gdy:

- dowody, na podstawie których ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, okazały się fałszywe,
- protokół kontroli został sporządzony w wyniku przestępstwa,
- po sporządzeniu protokołu kontroli z poprzedniej kontroli wyszły na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody nieznanne organowi podatkowemu w chwili przeprowadzania kontroli, w tym wskazujące na wystąpienie nadużycia prawa, o którym mowa w art. 5 ust. 5 ustawy o VAT,
- w protokole kontroli zostały uwzględnione ustalenia wynikające z decyzji lub orzeczenia sądu, które następnie zostały uchylone, zmienione, wygaszone lub stwierdzono ich nieważność, mogące mieć wpływ na dokonaną ocenę prawną sprawy będącej przedmiotem kontroli,
- przed poprzednią kontrolą została opublikowana interpretacja ogólna lub zostały zamieszczone objaśnienia podatkowe, których przedmiotem jest stosowanie właściwej stawki VAT w odniesieniu do dostawy danego towaru lub świadczenia danej usługi.

11. Zasady prowadzenia kontroli celno-skarbowych

Kto prowadzi kontrole celno-skarbowe?

Kontrole celno-skarbowe prowadzone są przez urzędy celno-skarbowe działające od 1 marca 2017 r. Czynności kontrolne wykonują pracownicy Krajowej Administracji Skarbowej (KAS) oraz funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej.

W ramach kontroli celno-skarbowych sprawdzane jest przestrzeganie przepisów prawa podatkowego, celnego, dewizowego, a także regulacji dotyczących urządzania i prowadzenia gier hazardowych oraz posiadania automatów do gier hazardowych. Ich zakres obejmuje również m.in. rodzaj paliwa w zbiorniku środka przewozowego, transport drogowy na zasadach określonych w przepisach odrębnych, przesyłki pocztowe.

Omawiane kontrole nakierowane są na zwalczenie najpoważniejszych przestępstw naruszających bezpieczeństwo finansowe państwa, np. wyłudzeń VAT. Nie oznacza to jednak, że działania przedsiębiorców osiągających niewielkie przychody nie mogą podlegać weryfikacji. Regulacje dotyczące kontroli celno-skarbowej nie przewidują takich ograniczeń. Skontrolowany może być każdy zobligowany do przestrzegania przepisów prawa w opisanym wcześniej zakresie.

Urzędów celno-skarbowych jest 16 (po jednym w województwie). Każdy z nich ma prawo przeprowadzić kontrolę na całym terytorium Polski (bez względu na siedzibę kontrolowanego), np. Naczelnik Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu ma prawo skontrolować podatnika prowadzącego działalność w Olsztynie. Czynności kontrolne mogą być wykonywane w urzędzie celno-skarbowym, a także w siedzibie kontrolowanego, miejscu prowadzenia lub przechowywania ksiąg podatkowych oraz każdym innym miejscu związanym z jego działalnością. Niewykluczone są działania w mieszkaniu lub w miejscach, w których mogą znajdować się urządzenia, towary lub dokumenty dotyczące tych urządzeń, towarów lub czynności podlegających kontroli. Czynności kontrolne mogą być również wykonywane w innych urzędach obsługujących organy KAS.

Czy podatnik jest uprzedzany o zamiarze przeprowadzenia kontroli celno-skarbowej?

Kontrola celno-skarbowa – w przeciwieństwie do kontroli podatkowej podejmowanej przez urzędy skarbowe – nie jest zapowiadana. Podatnik nie otrzymuje z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem zawiadomienia o zamiarze jej podjęcia. Wszczęcie kontroli celno-skarbowej poprzedza jednak zasadniczo analiza ryzyka istnienia nadużyć. Stanowi o tym

art. 58 ustawy o KAS. Kontrole celno-skarbowe, inne niż kontrole losowe lub wynikające z przepisów prawa, powinny uwzględniać ryzyko wystąpienia nieprawidłowości oraz ustalenie i ocenę środków niezbędnych do jego ograniczania. Ryzyko to oznacza prawdopodobieństwo i skutki wystąpienia naruszenia przepisów prawa.

Kontrola celno-skarbowa rozpoczyna się w momencie doręczenia upoważnienia do jej przeprowadzenia podatnikowi, a gdy kontrolowanym jest osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej – członkowi zarządu, wspólnikowi albo innej osobie upoważnionej do reprezentowania lub prowadzenia spraw kontrolowanego. Jeżeli kontrola dotyczy zakładu podmiotu zagranicznego, upoważnienie doręcza się osobie faktycznie kierującej, nadzorującej lub reprezentującej działalność prowadzoną na terytorium Polski.

Istnieje możliwość wszczęcia kontroli celno-skarbowej na podstawie legitymacji służbowych. Takie działania uważa się za dozwolone, gdy zachodzi podejrzenie, że nie są przestrzegane przepisy oraz okoliczności faktyczne uzasadniają niezwłoczne podjęcie kontroli celno-skarbowej. Upoważnienie musi być jednak doręczone nie później niż w ciągu 3 dni roboczych.

Jakie uprawnienia mają kontrolujący?

Kontrolujący mają szereg uprawnień. Przede wszystkim mogą domagać się okazania dokumentów związanych z przedmiotem kontroli. Na uwagę zasługuje prawo żądania akt, ksiąg i innych dokumentów dotyczących kontroli, ale za inny okres niż nią objęty, jeżeli nie upłynął jeszcze termin ich przechowywania.

Kontrolujący mogą przeszukać kontrolowanego lub świadków. Odbyna się to w jednostce organizacyjnej KAS właściwej dla miejscowości, w której przebywa osoba składająca zeznania, bez względu na miejsce kontroli celno-skarbowej. Przesłuchanie może nastąpić przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających jego przeprowadzenie na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku. Kontrolujący mają ponadto prawo wejść, przebywać i poruszać się na gruncie oraz w budynku, lokalu lub innym pomieszczeniu kontrolowanego na podstawie legitymacji służbowej – bez potrzeby uzyskiwania przepustki. Nie podlegają przy tym rewizji osobistej.

Wiele wątpliwości i kontrowersji budzi możliwość przeszukania mieszkania, nawet jeżeli podatnik nie wykonuje w nim działalności gospodarczej, w celu znalezienia dowodów mających znaczenie dla prowadzonej sprawy. Rewizja może odbyć się z użyciem urządzeń technicznych i psów służbowych. Przeszukanie mieszkania wymaga zasadniczo uzyskania uprzedniej zgody właściwego prokuratora rejonowego. Dozwolone jest jednak przeprowadzenie go bez zgody w przypadkach niecierpiących zwłoki, gdy istnieją uzasadnione podstawy do przypuszczenia, że w lokalu znajdują

się dowody. Takie przeszukanie musi być później zatwierdzone przez prokuratora. W przeciwnym razie zebrane materiały i informacje nie stanowią dowodu w sprawie – nie tylko w kontroli celno-skarbowej, ale także w kontroli podatkowej oraz postępowaniu podatkowym, celnym czy karnym skarbowym.

Jak długo może trwać kontrola celno-skarbowa? Czy taka kontrola prowadzona u przedsiębiorcy podlega ograniczeniom czasowym wynikającym z ustawy o swobodzie działalności gospodarczej?

Do kontroli celno-skarbowych nie stosuje się przepisów dotyczących kontroli działalności przedsiębiorców zawartych w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej. Stanowi tak art. 93 ustawy o KAS. Kontrole celno-skarbowe prowadzone u przedsiębiorców nie podlegają więc ograniczeniom czasowym, wynoszącym – w zależności od wielkości firmy – 12, 18, 24 albo 48 dni roboczych.

Kontrola celno-skarbowa powinna być zakończona bez zbędnej zwłoki, ale nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia jej wszczęcia. Wynika to z art. 63 ust. 1 ustawy o KAS. Wspomniany termin należy jednak zaliczyć do instrukcyjnych, ponieważ istnieje możliwość przesunięcia go po poinformowaniu kontrolowanego o przyczynie opóźnienia. Kontrolowany musi być pisemnie zawiadomiony o każdym przypadku niezakończenia kontroli celno-skarbowej we właściwym terminie. W zawiadomieniu podaje się przyczyny opóźnienia i wskazuje nowy termin zamknięcia sprawy. Dowody zgromadzone po upływie terminu właściwego lub nowego wyznaczonego w przypadku opóźnienia nie stanowią dowodu w kontroli celno-skarbowej, a także postępowaniu podatkowym, celnym lub karnym skarbowym, chyba że został wskazany nowy termin zakończenia kontroli.

Kontrola celno-skarbowa dotycząca rozliczeń podatkowych kończy się wynikiem kontroli. Czy można wnieść do niego zastrzeżenia?

NIE. Po zakończeniu czynności kontrolnych dokonywanych w czasie kontroli celno-skarbowej prowadzonej w zakresie prawa podatkowego sporządzany jest wynik kontroli zawierający informację o stwierdzonych nieprawidłowościach lub ich braku. Nie dotyczy to jednak m.in. kontroli związanych z ewidencjonowaniem obrotu za pomocą kas rejestrujących. Podatnik nie może przedstawić zastrzeżeń i wyjaśnień do wyniku kontroli. Ma jedynie prawo – w ciągu 14 dni od dnia jego otrzymania – złożyć korekty deklaracji objętych weryfikacją. Jeżeli pomimo stwierdzonych nieprawidłowości korekta nie zostanie w tym terminie przedłożona albo organ jej nie uwzględni, kontrola celno-skarbowa przekształca się w postępowanie podatkowe. Od decyzji je kończącej przysługuje odwołanie, z tym że do naczelnika urzędu celno-skarbowego, który ją wydał.

Wybrane uprawnienia przysługujące kontrolującym w ramach kontroli celno-skarbowej:

- żądanie udostępnienia akt, ewidencji, ksiąg i wszelkiego rodzaju dokumentów związanych z przedmiotem kontroli oraz sporządzanie z nich odpisów, kopii, wyciągów, notatek, wydruków i udokumentowane pobieranie danych w formie elektronicznej,
- prawo do wstępu, przebywania i poruszania się na gruncie oraz w budynku, lokalu lub innym pomieszczeniu kontrolowanego,
- dokonywanie oględzin,
- przesłuchiwanie kontrolowanego lub świadków,
- sporządzanie szkiców, kopiowanie, filmowanie, fotografowanie oraz dokonywanie nagrań dźwiękowych,
- przeszukiwanie lokali, w tym lokali mieszkalnych, innych pomieszczeń i miejsc oraz rzeczy, także z użyciem urządzeń technicznych i psów służbowych,
- zasięganie opinii biegłych,
- prawo do żądania przeprowadzenia spisu z natury,
- przeprowadzanie w uzasadnionych przypadkach, w drodze eksperymentu, doświadczenia lub odtworzenia możliwości gry na automacie lub gry na innym urządzeniu,
- żądanie zamknięcia dokumentacji dotyczącej towarów i czynności podlegających kontroli celno-skarbowej w celu umożliwienia porównania stanu rzeczywistego ze stanem ewidencyjnym,
- uczestniczenie w podlegających kontroli celno-skarbowej czynnościach w zakresie produkcji, przemieszczania i zużycia wyrobów akcyzowych, w szczególności ich wytwarzania, uszlachetniania, przerabiania, skażania, rozlewu, przyjmowania, magazynowania, wydawania, przewozu i niszczenia, oraz w zakresie stosowania i oznaczania tych wyrobów znakami akcyzy,
- żądanie od kontrahentów kontrolowanego udostępnienia dokumentów związanych z dostawą towaru lub usługi, w zakresie objętym kontrolą celno-skarbową u kontrolowanego, w celu sprawdzenia ich prawidłowości i rzetelności (w tym przekazania ksiąg podatkowych i dowodów księgowych w formie JPK),
- żądanie złożenia wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli.

Dodatkowe uprawnienia funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej w ramach kontroli celno-skarbowej:

- możliwość przeprowadzania rewizji towarów, wyrobów i środków przewozowych, w tym z użyciem urządzeń technicznych i psów służbowych,
- prawo do przeszukania osób,
- konwojowanie i strzeżenie towarów,
- kontrola przesyłek pocztowych,
- prawo do zatrzymywania pojazdów i wykonywania innych czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego w trybie i przypadkach określonych w Prawie o ruchu drogowym,
- zatrzymywanie i kontrolowanie statków,
- przeprowadzenie kontroli rodzaju używanego paliwa przez pobranie próbek paliwa ze zbiornika środka przewozowego.

Obowiązki kontrolowanego* w ramach kontroli celno-skarbowej:

- umożliwienie wglądu w dokumenty i ewidencje objęte zakresem kontroli, w tym w dokumenty handlowe, księgowe i finansowe, nawet jeżeli mają charakter poufny, w tym dokumenty elektroniczne,
- udzielenie niezbędnej pomocy technicznej, jeżeli dokumenty lub ewidencje będące przedmiotem kontroli zostały sporządzone z zastosowaniem technik elektronicznego przetwarzania danych,
- przedstawienie na żądanie kontrolujących urzędowego tłumaczenia na język polski dokumentów sporządzonych w języku obcym, a mających znaczenie dla kontroli,
- udostępnienie towarów, urządzeń oraz środków przewozowych, a także zapewnienie dostępu do pomieszczeń oraz innych miejsc będących przedmiotem kontroli,
- wydanie za pokwitowaniem towarów lub dokumentów na czas trwania kontroli celno-skarbowej, jeżeli jest to niezbędne na potrzeby kontroli,
- przeprowadzenie na żądanie kontrolujących spisu z natury,
- umożliwienie zbadania towarów, surowców, półproduktów i wyrobów gotowych, w tym przez pobranie ich próbek,
- udostępnienie środków łączności oraz innych urządzeń technicznych, jeżeli to niezbędne do wykonania kontroli,
- umożliwienie, nieodpłatnie, sporządzenia kopii i szkiców, filmowania i fotografowania oraz dokonywania nagrań dźwiękowych,
- zapewnienie warunków do wykonywania czynności kontrolnych, w tym – w miarę możliwości – wyznaczenie samodzielnego pomieszczenia odpowiedniego do rodzaju wykonywanych czynności i miejsca do przechowywania dokumentów,
- udzielanie wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli.

* także pracownika, osoby współdziałającej z kontrolowanym, podmiotu prowadzącego lub przechowującego księgi podatkowe lub dokumenty oraz osoby wykonującej czynności podlegające kontroli celno-skarbowej

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201 ze zm.)
Ustawa z dnia 11.03.2004 r. o VAT (Dz. U. z 2017 r. poz. 1221)
Ustawa z dnia 2.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829 ze zm.)
Ustawa z dnia 16.11.2016 r. o KAS (Dz. U. poz. 1947 ze zm.)